

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

GÖRSEL SANATLAR DERSİ

(9, 10, 11 VE 12. SINIFLAR)

ÖĞRETİM PROGRAMI

2018

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI	4
1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI	4
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	5
1.2.1. Değerlerimiz	5
1.2.2. Yetkinlikler	6
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	8
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	9
1.5. SONUÇ	10
2. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASI	11
2.1. GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖZEL AMAÇLARI	11
2.2. GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ALANA ÖZGÜ BECERİLER	12
2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	13
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	14
3. ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI	15
3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	15
3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÖĞRENME ALANI, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	16
9. SINIF ÖĞRENME ALANI, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	16
10. SINIF ÖĞRENME ALANI, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	19
11. SINIF ÖĞRENME ALANI, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	22
12. SINIF ÖĞRENME ALANI, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	24

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim bilgiyi üreten, hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkı sağlayan vb. niteliklerdeki bir bireyi tanımlamaktadır. Bu nitelik dokusuna sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek öğretim programları salt bilgi aktaran bir yapıdan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanımlara ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Her iki gruptaki kazanım ve açıklamalar da ilgili disiplinin yetkin, güncel, geçerli ve eğitim öğretim sürecinde hayatla ilişkileri kurulabilecek niteliktedir. Bu kazanımlar ve sınırlarını belirleyen açıklamaları, sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çevresinde bütünleşmiş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde ifade edilen “Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları” ile “Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri” esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim ve öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak

4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin, ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle, millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, “Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi”nde ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzey beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir mesleğe, yükseköğretime ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak.

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışların arasındaki bütünlüğü kuran bağlantı ve ufuk işlevi görmektedir. Değerlerimiz toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlarmıza aktaracağımız öz mirasımızdır. Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkı vermesini sağlayan eylemsel bütünlüklerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori-pratik bütünlüğündeki asli parçamızı oluşturur. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple de sürekli gözden geçirmelerle güncellenir, yenilenir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünümüze ve yarınlarmıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatımızın rutin akışında ve karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan kudretin ve gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceğinin, değerlerini benimsemiş ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlarına bağlı olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı eğitim sistemimiz her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırma amacıyla hareket eder. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarılı, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek asli görevidir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi değerleri kazandırma amacı çerçevesindeki işlevini, öğretim programlarını da kapsayan eğitim programıyla

yerine getirir. “Eğitim programı”; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Öğretim programlarında bu anlayışla değerlerimiz, ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan “kök değerler” şunlardır: *adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik, yardımseverlik*. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına, hem ilişkili olduğu alt değerlerle ve hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler *Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde* (TYÇ) belirlenmiştir. TYÇ sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

- 1) *Anadilde iletişim*: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme ve yorumlama (dinleme, konuşma, okuma ve yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmaktır.
 - 2) *Yabancı dillerde iletişim*: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem de yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim, öğretim, iş yeri, ev ve eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürlerarası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Bireyin yeterlilik seviyesi, bireyin sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları ile farklı diller arasında değişkenlik gösterecektir.
 - 3) *Matematikselsel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler*: Matematikselsel yetkinlik, günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematikselsel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapılmaktadır. Matematikselsel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematikselsel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.
- Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta

bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

- 4) *Dijital yetkinlik*: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.
- 5) *Öğrenmeyi öğrenme*: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme, bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim ve öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.
- 6) *Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler*: Bu yetkinlikler kişisel, kişilerarası ve kültürlerarası yetkinlikleri içermekte; bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân tanıyacak; gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri, toplumsal ve siyasal kavram ve yapılara ilişkin bilgiye, demokratik ve aktif katılım kararlılığına dayalı olarak medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.
- 7) *İnisiyatif alma ve girişimcilik*: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade eder. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olma ve iyi yönetişimi desteklemeyi de kapsar.
- 8) *Kültürel farkındalık ve ifade*: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Hiçbir insan bir başkasının birebir aynısı değildir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart olması” insanın doğasına terstir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir beklenti olarak değerlendirilemez. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için, ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarından değil öğretmen ve eğitim uygulayıcılarından beklenir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılacak ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde, gereken teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.
3. Eğitimde ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.
4. Bireysel farklılıklar gerçeğinden dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genel geçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencinin akademik gelişimi tek bir yöntemle veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.
5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.
6. Çok odaklı ölçme değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.
7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programlarının geliştirilmesi sürecinde insanın çok yönlü gelişimsel özelliklerine dair mevcut bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi dikkate alan harmonik bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insan gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve gelişimin hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında, her yaş döneminde bireylerin gelişim özelliklerini dikkate alarak destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürse de tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evreler de başlangıç ve bitişleri açısından homojen değildir. Bu sebeple programlar olabildiğince bunu göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaçlarını ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık belirli yönelimlerle karakterize edilir: basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardıllığı noktasında dikkate alınmış hem de sınıflar düzeyinde derslerin dağılımlarında ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden, öğrencinin edindiği bir kazanımın, gelişimde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate alması beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Öte yandan bu durum bireylerarası ve bireyin kendi içindeki farklılıkları da kapsar. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içindeki özellikleri ile farklıdır. Örneğin bir bireyin soyut düşünme yeteneği güçlü iken aynı bireyin resim yeteneği zayıf olabilir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu zamanlar gelişim açısından riskli ve kritik zamanlardır. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencinin durumuna daha duyarlı davranması beklenir. Söz gelimi ergenlik

dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir.

1.5. SONUÇ

Elimizdeki programları güncelleme sürecinde hangi işlemlerden ve aşamalardan geçtiğimiz üzerine bilgi vermek de yerinde olacaktır. Bu bağlamda:

- Farklı ülkelerin son yıllarda benzer gerekçelerle yenilenip güncellenen öğretim programları incelenmiş,
- Yurt içinde ve yurt dışında eğitim öğretim ve programlar üzerine yapılan akademik çalışmalar taranmış,
- Başta Anayasamız olmak üzere ilgili mevzuat, kalkınma planları, hükûmet programları, şûra kararları, siyasi partilerin programları, sivil toplum kuruluşları ve sivil araştırma kurumları tarafından hazırlanan raporlar vb. dokümanlar analiz edilmiş,
- Millî Eğitim Bakanlığı programlar ve öğretim materyalleri daire başkanlıkları tarafından geliştirilen anketler aracılığıyla öğretmen ve yöneticilerin programlar ve haftalık ders çizelgelerine yönelik görüşleri toplanmış,
- İllerden gelen her bir branşla ilgili zümre raporları incelenmiş,
- Branşlara yönelik açık uçlu sorulardan oluşan ve elektronik ortamda erişime açılan anket verileri derlenmiş,
- Eğitim fakültelerimizin branşlar ölçeğinde hazırladıkları raporlar incelenmiş,

Bütün görüş, öneri, eleştiri ve beklentiler, Bakanlığımızın ilgili birimlerinden uzman personel, öğretmen ve akademisyenlerden oluşan çalışma gruplarınca değerlendirilmiştir.

Yapılan tespitler doğrultusunda öğretim programlarımız gözden geçirilip güncellenmiş ve yenilenmiştir. Programların uygulanmasına 2018-2019 eğitim öğretim yılı itibarıyla topyekûn geçilecek ve sonrasında yapılacak izleme değerlendirme sonuçlarına göre yine gerekli güncellemeler yapılacaktır. Böylelikle programlarımızın gelişmelerle ve bilimsel, sosyal, teknolojik vb. ihtiyaçlarla koşutluğunun sürekliliği sağlanmış olacaktır.

2.1. GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖZEL AMAÇLARI

Kültürel kimliğinin yapılandırılması, sanatın insan hayatında anlam oluşturması, bilgiyi sorgulayan özgün ve özgür düşünen bireylerin yetişmesinde Görsel Sanatlar dersi, hayati önem taşımaktadır. Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin; sanatı evrensel değerler doğrultusunda öğrenmiş, üreten ve izleyen, kendi toplumunun kültürel değerlerini benimsemiş, farklı toplumların kültürel değerlerine saygı duyan, ileriki hayatlarında da sanatı anlayan ve anlamlandıran bireyler olarak yetişmeleri amaçlanmaktadır.

Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin;

1. Sanat hakkında bilgi sahibi olması,
2. Sanat uygulamaları hakkında bilgi sahibi olması,
3. Geleneksel ve çağdaş malzemeleri kullanarak özgün ürünler oluşturması,
4. Sanatın elemanlarını, prensiplerini kavraması ve bunları çalışmalarında kullanması,
5. Sanat eğitimi uygulamaları yoluyla estetik duyarlılık kazanması,
6. Gözlem yaparak gerçekleştireceği çalışmalar doğrultusunda görsel algısını geliştirmesi,
7. Hayal gücünü çalışmalarına yansıtması,
8. Görsel Sanatlar ile ilgili temel terim, teknik ve yöntemleri kullanma becerileri kazanması,
9. Duygu, düşünce ve izlenimlerini özgün sanatsal tasarımlara dönüştürerek kendisini sanat yolu ile ifade etmesi,
10. Sanatın insanlık tarihine katkılarını bilen, evrensel düşünceye sahip bir birey olarak toplumların gelişiminde güzel sanatların yerini ve önemini kavraması,
11. Farklı tekniklerin getireceği anlatım zenginliğinin bilinciyle yenilikleri takip etmesi ve sanatsal çalışmalarında teknolojik olanaklardan yararlanması,
12. Sanat yapıtlarını, betimleme, çözümlenme, yorumlama, yargılama yöntemleri ile inceleyerek değerlendirmesi,
13. Doğayı seven, çevreye duyarlı, insan haklarına saygılı, milli ve manevi değerleri evrensel bir bakış açısı ile değerlendirebilen bir kişiliğe sahip olması,
14. İş sağlığı ve güvenliğine yönelik önlemler alınmasının önemini kavranması amaçlanmaktadır.

2.2. GÖRSEL SANATLAR DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI ALANA ÖZGÜ BECERİLER

Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı ile öğrencilerin Görsel Sanatlar alanındaki güncel gelişmeleri takip etmesi ve bu amaçla görsel sanatlarla ilgili konferans, açık oturum ve seminer gibi etkinliklere izleyici olarak katılması; kültürel çeşitliliğe saygı duyması; başkaları ile iletişimde Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanarak yapıcı diyaloglar kurması; doğayı seven ve yaşadığı çevreye duyarlı olması; girişimcilik becerisi geliştirebileceği kültür ve sanat etkinliklerine (sergi, müze gezisi gibi) katılması gibi sosyal yeterlilik ve becerilerinin geliştirilmesinin yanında, aşağıda verilen yeterlilik ve becerileri edinmeleri de öğrencilerin sanat eserlerine farklı açıdan bakmalarına duygu, düşünce ve izlenimlerini özgün sanatsal tasarımlara dönüştürmelerine katkı sağlayacaktır.

Algılama	Analiz Etme
Bilişim Teknolojilerini Kullanma	Değerlendirme
Çok Yönlü Düşünme	Eleştirel Düşünme
El-Göz-Beyin Koordinasyonunu Sağlam	Estetik Duyarlılık
Görsel Okuryazarlık	Kültürel miras
Sanatsal Etik	Öz Farkındalık
Tasarım	Medya Okuryazarlığı
Gözlem Yapma	Malzeme Kullanma
Sentez	Yaratıcı Düşünme

2.3. ÖĞRETİM PROGRAMININ UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Görsel sanatlarda biçimlendirme ve sanat kültürü çalışmaları ayrı ayrı çalışmalar olarak verilebileceği gibi aynı anda da verilebilir.
2. Öğrencilerin sanatı seven; millî ve manevi değerleri, evrensel kültürel değerleri anlayabilen; kendi yetenekleri ve becerileri doğrultusunda çalışmalar yapan; özgün, özgür düşünen ve bu düşüncelerini çalışmalarına yansıtan davranışları kazanmalarına yönelik etkinliklere önem verilmelidir.
3. Görsel Sanatlar dersi, sanatın doğasında var olan özelliğinden dolayı, yaparak ve keşfederek öğrenmeyi teşvik etmektedir. Program, öğretmene önemli ölçüde esneklik sağlamasının yanı sıra iyi planlanmış aktiviteleri de gerekli kılmaktadır. Bu aktiviteler planlanırken öğrenci merkezli bir yaklaşım ile öğrencinin özgürlüğü, özgünlüğü ve keşfederek öğrenme imkânı kısıtlanmamalıdır.
4. Tuval resmi, heykel, grafik tasarım gibi uygulamalarla ileri seviyede ürün oluşturmak isteyen öğrencilere yardımcı olunmalı, ancak her öğrenciden böyle bir çalışma yapması beklenmemelidir. Uygulamalı çalışmaların yanı sıra millî ve evrensel kültürler, bu kültürlerdeki sanatsal çalışmalar, Türk ve yabancı sanatçılar ve bu sanatçıların eserleri incelenerek öğrencilerin farklı bakış açıları ve görüşleri ortaya koyması da hedeflenmelidir.
5. “Sanat Eleştirisi ve Estetik” ile “Kültürel Miras” öğrenme alanında geçmiş ve günümüz sanat anlayışı belli düzeyde incelenecektir. Sanatın tarihsel perspektifinde, 21. yüzyılın değişen değerleri dikkate alınarak başta kendi kültür ve sanatımız olmak üzere, diğer ülkeleri de kapsayacak bir bakış açısıyla verilmelidir. Bu bağlamda geleneksel sanatlarımızın da öğrenciler tarafından tanınıp bilinmesi önemlidir.
6. Kazanımların nitelikleri göz önünde bulundurulduğunda, bilişim teknolojileri araçları belirli kazanımların daha etkili bir biçimde öğrenilmesine katkı sağlayacaktır. Dersin işlenişinde görsel-ışitsel iletişim araçları ile bilişim teknolojilerinin kullanımına önem verilmelidir. Teknik araç gereç kullanımında bütünlük ve esneklik sağlanmalı, internetin güvenli kullanımı konusunda gerekli uyarılar yapılmalı ve tedbirler alınmalıdır. Ayrıca siber güvenlik kuralları öğrencilere aktarılmalı, bilişim teknolojilerinin etkin ve güvenli şekilde kullanılmasının gerekliliği vurgulanmalıdır.

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

9. Sınıf

ÖĞRENME ALANI	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	ORAN (%)
SANAT ELEŞTRİSİ VE ESTETİK	12	8	11
KÜLTÜREL MİRAS	5	4	6
GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME	29	60	83
TOPLAM	46	72	100

10. Sınıf

ÖĞRENME ALANI	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	ORAN (%)
SANAT ELEŞTRİSİ VE ESTETİK	15	25	35
KÜLTÜREL MİRAS	3	5	7
GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME	10	42	58
TOPLAM	28	72	100

11. Sınıf

ÖĞRENME ALANI	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	ORAN (%)
SANAT ELEŞTRİSİ VE ESTETİK	5	8	11
KÜLTÜREL MİRAS	3	4	6
GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME	12	60	83
TOPLAM	20	72	100

12. Sınıf

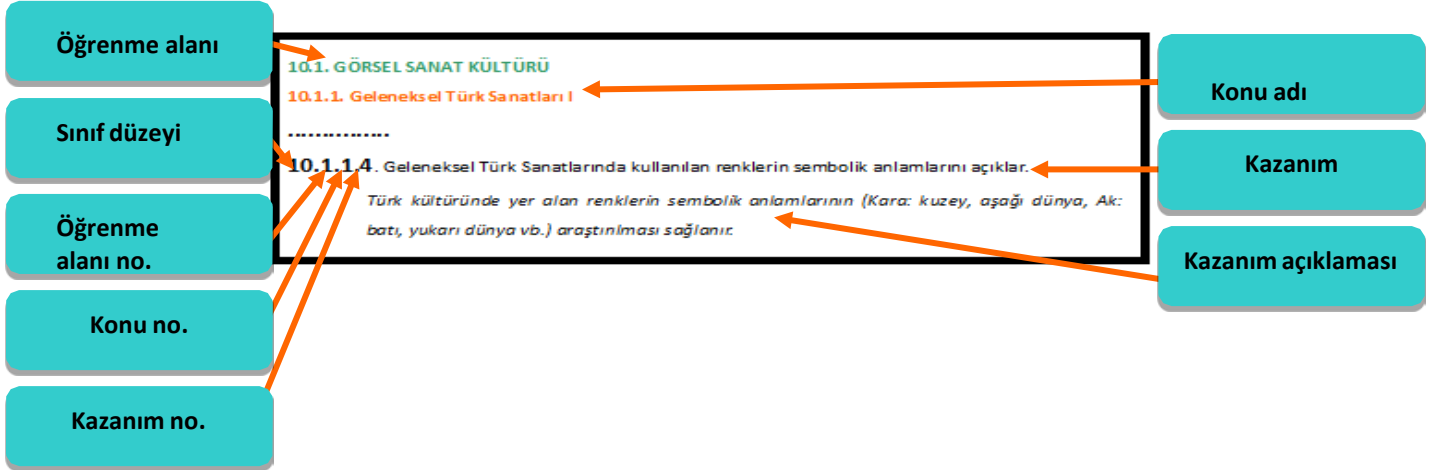
ÖĞRENME ALANI	KAZANIM SAYISI	DERS SAATİ	ORAN (%)
SANAT ELEŞTRİSİ VE ESTETİK	3	5	7
KÜLTÜREL MİRAS	4	9	12
GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME	18	58	81
TOPLAM	25	72	100

ÖĞRETİM PROGRAMININ YAPISI

9, 10, 11 ve 12. sınıflar için geliştirilen Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı'nda öğrenme alanı temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda; 9, 10, 11. ve 12. sınıf düzeyinde **Sanat Eleştirisi ve Estetik, Kültürel Miras ile Görsel Sanatlarda Biçimlendirme** adı altında üç öğrenme alanı yer almaktadır. Bu üç öğrenme alanı kapsamında teorik bilgilere ve uygulamaya ilişkin çalışmalara yer verilmiştir.

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Görsel Sanatlar dersi öğretim programının kazanımlarının yapısı aşağıda belirtilmiştir (Şekil 1);

Şekil 1. Kazanımların Yapısı

3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÖĞRENME ALANI, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9. SINIF ÖĞRENME ALANI, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

9.1. SANAT ELEŞTRİSİ VE ESTETİK

9.1.1. Sanata Giriş

9.1.1.1. Sanatın doğuşunu ve gelişimini açıklar.

9.1.1.2. Güzel sanatları farklı yaklaşımlara göre sınıflandırır.

9.1.1.3. Sanatın tanımını bilerek toplum için önemini açıklar.

Sanat ve sanatçının önemi üzerinde durulur.

9.1.1.4. Sanatın evrensel bir iletişim aracı olduğunu fark eder.

9.1.1.5. Atatürk'ün sanata ve sanat eğitime verdiği önemi açıklar.

9.1.2. Görsel Sanatlar ve İlgili Meslek Alanları

9.1.2.1. Görsel Sanatların özelliklerini açıklar.

9.1.2.2. Görsel Sanatlar alanındaki meslekleri tanıır.

Sanat ve sanatçı bağlamında telif haklarının önemi üzerinde durulur.

9.1.3. Sanat Eserlerini İnceleme

9.1.3.1. Sanat eserinin niteliklerini açıklar.

Özgünlük, yaratıcılık, teklik, kalıcılık, hayal gücü, estetik değer nitelikleri üzerinde durulur.

9.1.3.2. Sanat eserlerinde yer alan unsurları açıklar.

Sanat eseri inceleme aşamalarından ilki olan "betimleme" aşamasına göre sanat eserlerinde ilk bakışta göze çarpan unsurlar üzerinde durulur.

9.1.3.3. Sanatsal düzenleme öğelerini ve ilkelerini görsel sanat eserleri üzerinde açıklar.

Sanat eseri inceleme aşamalarından ikincisi olan "çözümleme" aşamasına göre, sanatsal düzenleme öğeleri (çizgi, renk, şekil, form, doku, değer, ton) ve ilkeleri (denge, ritim, oran, hareket, zıtlık, bütünlük, örüntü) üzerinde durulur.

9.1.3.4. Sanat eserini yorumlar.

Öğrencilerin sanat eseri inceleme aşamalarından üçüncüsü olan "yorumlama" aşamasına göre, bir sanat eseri hakkındaki düşüncelerini belirtmeleri sağlanır.

9.1.3.5. İncelediği sanat eseri hakkında estetik yargıya varır.

Öğrencilerin sanat eseri inceleme aşamalarından dördüncüsü olan "yargı" aşamasına göre, eserin hangi kurama (yansıtmacı, dışa vurumcu, biçimci, işlevsel) girdiğini belirtmeleri sağlanır.

9.2 KÜLTÜREL MİRAS

9.2.1 Müzelerde İnceleme ve Uygulama I

9.2.1.1 Türkiye’de ve dünyada müzeciliğin gelişimini açıklar.

Türk müzeciliğinin gelişmesinde Osman Hamdi Bey’in çalışmaları vurgulanır.

9.2.1.2. Müze çeşitlerini açıklar.

9.2.1.3 Müzelerin ve sanat galerilerinin önemini açıklar.

Çevresel imkânlar dâhilinde öğrencilerin müzeleri ve sanat galerilerini gezmeleri, imkân olmaması durumunda sınıf ortamında sanal müze ziyaretleri yapılması sağlanır.

9.2.1.4 Kültürün geleceğe aktarılmasında sanat eserlerinin değer ve önemini açıklar.

9.2.1.5 Sanat eserlerini ve kültürel değerleri korumanın önemini açıklar.

Sanat eserleri ve kültürel değerlerin, bir ülkenin kültürel kimliğinin önemli unsurları olduğu vurgulanır.

9.3. GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME

9.3.1. Nokta ve Çizgi

9.3.1.1. Nokta ve çizginin anlatım imkânlarını, görsel sanat eserleri üzerinden açıklar.

9.3.1.2. Yüzey üzerinde nokta ve çizgiyi kullanarak açık-orta-koyu ton değerlerinden oluşan çalışmalar yapar.

Sanatsal çalışmalarda sabırlı olmanın önemli olduğu vurgulanır.

9.3.1.3. Sanatın düzenleme ilkelerinden yararlanarak nokta ve çizgi etkisine sahip doğal ve yapay nesnelere kompozisyonlar oluşturur.

9.3.2. Doku

9.3.2.1. Her objenin kendine özgü bir dokusu olduğunu ifade eder.

9.3.2.2. Doku çeşitlerini tanıır.

9.3.2.3. Nesnel doku ile görsel doku arasındaki farkı açıklar.

9.3.2.4. Görsel sanat çalışmalarında nesnel dokuları kullanır.

9.3.2.5. Doğal ve yapay objelerin doku özelliklerini görsel dokuya dönüştürür.

9.3.3. Işık-Gölge ve Açık-Koyu

9.3.3.1. Işığın, objelerin görünüşünde oluşturduğu leke etkisini örneklerle açıklar.

9.3.3.2. Işığın etkisiyle açık-orta-koyu değerlerin nasıl oluştuğunu resimler üzerinde açıklar.

9.3.3.3. Kompozisyonlarında açık-orta-koyu değerleri kullanarak hacim etkisi oluşturur.

9.3.4. Perspektif

9.3.4.1. Çevresindeki obje ve mekânlardaki perspektif görünümleri algılar.

Elektrik direklerinin ya da ağaçların uzaklaştıkça küçük görünmesi, tren raylarınınsa uzaklaştıkça ip gibi ince bir görünüm alması gibi örneklere yer verilir.

9.3.4.2. Çizgi ve renk perspektifine, çevresinden ve sanat eserlerinden örnekler verir.

9.3.4.3. Çalışmalarında tek ve çift kaçıslı perspektifi uygular.

Perspektif kurallarına uygun olarak iç ve dış mekân çizimleri yaptırılır.

9.3.4.4. Çalışmalarında renk perspektifini uygular.

9.3.5. Desen Çalışmaları I

9.3.5.1. Desen çalışmalarında ölçü ve oranı kullanır.

9.3.5.2. Desen çalışmalarında açık-orta-koyu ton değerlerini kullanır.

9.3.5.3. Desen çalışmalarında perspektif kurallarını uygular.

9.3.5.4. Desen çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini uygular.

9.3.6 Renk

9.3.6.1. Rengin oluşumunu açıklar.

9.3.6.2. Işık-renk ve boya-renk ayrımını yapar.

9.3.6.3. Renk çemberinden yararlanarak renk uyumlarını açıklar.

9.3.6.4. Sanat eserlerindeki renk uyumlarını ve vurguyu ayırt eder.

9.3.6.5. Görsel sanat çalışmalarında renk uyumlarını ve zıtlıkları kullanır.

9.3.7. Renkli Resim Uygulamaları I

9.3.7.1. Renkli resim tekniklerinde kullanılan malzemelerin özelliklerini açıklar.

9.3.7.2. Çalışmalarında renkli resim tekniklerini kullanır.

9.3.7.3. Hacim oluşturmada renk değerlerini kullanır.

9.3.7.4. Renk ve leke değerlerini özgün çalışmalarında uygular.

9.3.7.5. Renkli resim çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini uygular.

10. SINIF ÖĞRENME ALANI, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

10.1. SANAT ELEŞTRİSİ VE ESTETİK

10.1.1. Geleneksel Türk Sanatları I

10.1.1.1. Geleneksel Türk sanatlarının çeşitlerini açıklar.

10.1.1.2. Geleneksel Türk sanatlarının kültürel önemini açıklar.

10.1.1.3. Geleneksel Türk sanatlarının önemli temsilcilerini tanıır.

Ebru sanatçısı Mustafa Esat Düzgünman; Ebru ve Hat Sanatçısı Necmettin Okyay; Hat sanatçısı Hamid Aytaç; Tezhip Sanatçısı Rikkat Kunt; Minyatür sanatçısı Matrakçı Nasuh, Nakkaş Osman, Levni, Süheyl Ünver; Çini Sanatçısı Hafız Mehmet Efendi ve Faik Kırımlı'nın eserleri tanıtılır. Bu sanatçıların yaşadıkları dönemlerdeki üslup özellikleri üzerinde durulur.

10.1.1.4. Geleneksel Türk sanatlarında kullanılan renklerin sembolik anlamlarını açıklar.

Türk kültüründe yer alan renklerin sembolik anlamlarının (Kara: kuzey, aşağı dünya, Ak: batı, yukarı dünya vb.) araştırılması sağlanır.

10.1.1.5. Geleneksel sanatlara ait motiflerin biçim ve anlam özelliklerini açıklar.

a) Geleneksel Türk sanatlarında kullanılan motifler (bitkisel, figürlü, geometrik, yazı, süsleme, karmalar) üzerinde durulur.

b) Motifler üzerinde "stilizasyon" ve "deformasyon" kavramları üzerinde durulur.

10.1.1.6. Geleneksel Türk sanatlarından minyatür ve ebrunun teknik özelliklerini ve malzemelerini açıklar.

10.1.1.7. Geleneksel Türk sanatlarından minyatür ve ebrunun teknik özelliklerini karşılaştırır.

Okul ortamında sağlanamaması durumunda minyatür ve ebru malzemeleri sanal ortam veya EBA'dan yararlanılarak tanıtılır.

10.1.1.8. Eserlerinde geleneksel Türk sanatlarının öz ve biçim özelliklerinden yararlanan çağdaş Türk ressamlarını tanıır.

Abidin Elderoğlu, Malik Aksel, Turgut Zaim, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Nuri Abaç, Burhan Doğançay, Erol Akyavaş, ve Süleyman Saim Tekcan gibi sanatçıların eserlerinde yer alan geleneksel Türk sanatlarının etkileri üzerinde durulur.

10.1.2. Cumhuriyet Dönemi Öncesi Türk Resim Sanatı

10.1.2.1. İslamiyet öncesi Türk resim sanatının gelişimini açıklar.

Hun, Göktürk ve Uygur sanatları özetlenerek eser örneklerine ait görseller üzerinde öz ve biçim özellikleri vurgulanır.

10.1.2.2. İslamiyet sonrası Türk resim sanatının gelişimini açıklar.

Selçuklu ve Osmanlı dönemi resim sanatından eser örneklerine ait görseller üzerinde öz ve biçim özellikleri vurgulanır.

10.1.3. Çağdaş Türk Resim Sanatı

10.1.3.1. Çağdaş Türk resminin erken dönem gelişimini açıklar.

Çağdaş Türk resminin öncü ressamlarından Şeker Ahmet Paşa, Osman Hamdi Bey, Hoca Ali Rıza, Hikmet Onat ve Nazmi Ziya Güran'ın sanat üslupları ve eserleri tanıtılarak dönemin sanatsal özellikleri açıklanır.

10.1.3.2. Çağdaş Türk resminin grup ve temsilcilerini tanır.

Osmanlı Ressamlar Cemiyeti, 1914 (Çallı) Kuşağı, Birleşmiş Ressamlar ve Heykeltıraşlar Derneği, D Grubu, Yeniler Grubu ve Onlar Grubunun sanat anlayışları açıklanarak önemli temsilcileri ve eserleri tanıtılır.

10.1.3.3. Çağdaş Türk ressamlarını ve eserlerini tanır.

Mihri Müşfik, Hale Asaf, Turgut Zaim, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Zeki Faik İzer, Ferruh Başağa, Burhan Doğançay, Neşe Erdok, Şükriye Dikmen, Sabri Berkel, Nuri İyem, Turan Erol, Ahmet Yakupoğlu ve Süleyman Saim Tekcan'ın eserlerinden örneklerle sanatsal üslupları hakkında bilgi verilir.

10.1.3.4. 1950 sonrası Türk resminde bireysel eğilimlerin oluşmasındaki etkenleri açıklar.

1950 öncesinde çok partili sisteme geçiş, 2. Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle sanatçı ve eser bağlamında Batıya giriş çıkışların serbest bırakılması gibi etkenlerin, özgür bir ortam oluşturduğu ve sanatçıları bireysel eğilimlere yönlendirdiği vurgulanır.

10.1.3.5. Türk resminde, İstilâl Savaşı'nı konu alan ressamları ve bu ressamların eserlerini tanır.

Resimlerle "Atatürk ve Kurtuluş Savaşı" Feyhaman Duran, İbrahim Çallı, Namık İsmail, Nazmi Ziya Güran, Refik Epikman tarafından yapılmış "Atatürk Kurtuluş Savaşı" konulu resimler sınıfa getirilerek "Atatürk ve İstilâl Savaşı" resimleri sergisi düzenlenir ya da slayt gösterisi şeklinde öğrencilere sunulur.

10.2. KÜLTÜREL MİRAS

10.2.1. Müzelerde İnceleme ve Uygulama II

10.2.1.1. Bulunduğu ildeki tarihî yöreleri ve tarihî eserleri tanır.

10.2.1.2. Ülkemizdeki müzeleri tanır.

Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Gaziantep ve Hatay Mozaik Müzeleri, İstanbul Modern, Ankara Devlet Resim Heykel Müzesi, Ankara Etnografya Müzesi, İstanbul Arkeoloji Müzesi, İstanbul İslam Sanatları Müzesi ve kendi çevresindeki bir müze hakkında bilgi verilir. Çevre ve okul imkânları uygun ise müze gezileri ve müzede sanatsal çalışmalar yapılması veya sınıf ortamında sanal müze ziyaretleri gerçekleştirilerek uygulama çalışması sağlanır.

10.2.1.3. Müze ve sanat galerileri aracılığı ile farklı kültürleri tanır.

Kültürel çeşitliliğin bir zenginlik olduğu vurgulanarak farklı kültürel değerlere saygılı olunmasının gerekliliği hatırlatılır.

10.3. GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME

10.3.1. Desen Çalışmaları II

10.3.1.1. İnsan figürünü konu alan sanat eserlerini inceler.

10.3.1.2. Ölçü ve oranı kullanarak insan figürlü kompozisyon yapar.

10.3.1.3. İnsan figüründe rakursi görünümün farkına varır.

10.3.1.4. Kompozisyonda mekân-figür ilişkisini kurar.

10.3.2 Renkli Resim Uygulamaları II

10.3.2.1. Sanatçı eserlerinden renkli resim tekniklerini tanır.

Pastel boya tekniği, suluboya tekniği, guaj boya tekniği ve kolaj tekniği ile çalışan sanatçılara ait eser örneklerinin incelenmesi sağlanarak teknik özelliklerin farklılıkları vurgulanır.

10.3.2.2. Renkli resim tekniklerinden herhangi biri ile özgün çalışmalar yapar.

10.3.2.3. Resim çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini kullanır.

10.3.3. Üç Boyutlu Çalışmalar

10.3.3.1. Heykel ve kabartma (rölyef) arasındaki farkı açıklar.

a) Görsellerden yararlanarak Sivas Divriği Ulu Camii'nin taç kapılarının incelenmesinin yanı sıra tarihsel bir değeri olan dinî bir yapıya ait kabartmaların incelenmesi sağlanır.

b) İlhan Koman'ın "Akdeniz Heykeli" (1980) isimli eserinin yanı sıra bulunduğu çevredeki bir heykelin incelenmesi sağlanır.

10.3.3.2. Farklı malzemelerle üç boyutlu çalışmalar yapar.

Öğrencilerde çevre bilinci oluşturmak amacıyla çalışmalarında hazır malzeme yerine özellikle atık malzeme kullanmaları istenir.

10.3.3.3. Üç boyutlu çalışmalarında sanatsal düzenleme ilkelerini uygular.

Sorumluluk kazanmalarını sağlamak amacıyla öğrencilerin, çalışma bitiminde çevresel temizliklerini kendilerinin yapmaları gerektiği vurgulanır.

11. SINIF ÖĞRENME ALANI, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11.1. SANAT ELEŞTRİSİ VE ESTETİK

11.1.1. Batı Resim Sanatına Genel Bakış

11.1.1.1. Modernizm öncesi Batı resim sanatının gelişimini açıklar.

- a) *Gotik dönemin daha çok mimaride gelişme gösterdiği vurgulanır.*
- b) *Rönesans dönemi resminin özellikleri üzerinde durulur. Dönemin önde gelen ressamlarından Leonardo da Vinci, Michelangelo ve Raffaello Sanzio'nun eserlerinin incelenmesi sağlanır.*
- c) *Barok dönemi resminin özellikleri üzerinde durulur. Dönemin önde gelen ressamlarından Rembrandt, Rubens ve Diego Velazquez'in eserlerinin incelenmesi sağlanır.*
- ç) *Neoklasik dönem resminin özellikleri üzerinde durulur. Dönemin en önemli temsilcilerinden Jacques Louis David'in eserlerinin incelenmesi sağlanır.*
- d) *Romantizm sanat akımının, bazı kaynaklarda modernizmin başlangıcı bazı kaynaklarda ise modern dönem öncesine ait olduğu belirtilerek kısaca akımın özellikleri üzerinde durulur. Akımın önde gelen temsilcilerinden William Turner'ın eser örneklerine yer verilir.*

11.1.2. Modern Sanat Akımları

11.1.2.1. Modern sanat akımlarının ortaya çıkış nedenlerini açıklar.

11.1.2.2. Modern sanat akımlarının özelliklerini örneklerle açıklar.

Fovizm, empresyonizm, kübizm, fütürizm, dadaizm, sürrealizm, soyut sanat ve soyut ekspresyonizmin öz ve biçimsel özellikleri örnekler üzerinden açıklanır.

11.1.2.3. Modern sanat akımlarının temsilcilerini tanıır.

- a) *Andre Derain, Earnst Ludvig Kirshner, Pablo Picasso, Giacoma Balla, Hans Arp, Salvador Dali, Vassily Kandinsky, Jackson Pollock.*
- b) *Türk Dili ve Edebiyatı Dersi ile ilişkilendirilir.*

11.1.3. Geleneksel Türk Sanatları II

11.1.3.1. Geleneksel Türk sanatlarının öz ve biçim özelliklerinden yararlanan Batılı sanatçıları ve eserlerini tanıır.

Geleneksel Türk sanatlarından hat, minyatür, ebru, halı, kilim sanatının; Rudolph Ernst, Gustav Klimt, Henry Matisse, Paul Klee, Wassily Kandinsky, Piet Mondrian ve Jackson Pollock'un eserleri üzerindeki etkilerinin belirlenmesi sağlanır.

11.2. KÜLTÜREL MİRAS

11.2.1. Müzelerde İnceleme ve Uygulama III

11.2.1.1. Atatürk'ün müzelerimizin kurulmasındaki katkılarını açıklar.

11.2.1.2. Müzelerin eğitimsel işlevlerini analiz eder.

a) Müze eğitimin yalnızca müze ziyaretinden ibaret olmadığı vurgulanarak ziyaret öncesinde müze ve müzede sergilenen eserler/koleksiyonlar hakkında bilgi edinmeyi, ziyaret sırasında nesne, eser ve koleksiyonların dikkatle incelenmesini, onlara has özelliklerin belirlenmesini ve benzer nitelikte nesne veya eserlerin üretimine yönelik çalışmaları içeren çeşitli etkinlikler ile ziyaret sonrasında müzede kazanılan bilgi ve tecrübelerin derslerle ve gerçek yaşamla ilişkilendirilmesine yönelik faaliyetleri kapsadığı belirtilir.

b) Çevresel imkânlar dâhilinde müze eğitim faaliyetleri düzenlenir ya da sınıf ortamında sanal müze ziyareti yapılmaları sağlanır.

11.2.1.3. Müze ve sanat galerilerindeki eserlerden faydalanarak özgün çalışmalar yapar.

11.3. GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME

11.3.1. Desen Çalışmaları III

11.3.1.1. Portrenin özelliklerini açıklar.

11.3.1.2. Karakteristik özellikleri vurgulayarak portre çizer.

11.3.1.3. Portre çizimlerinde ölçü ve oranı kullanır.

11.3.2. Grafik Sanatlar

11.3.2.1. Grafik sanatların çeşitlerini açıklar.

11.3.2.2. Grafik tasarımların günlük hayattaki etkilerini açıklar.

11.3.2.3. Tanıtım amaçlı grafik uygulamaları yapar.

Grafik tasarım çalışmalarında, okulun imkânları doğrultusunda bilgisayar kullanımı da teşvik edilmelidir.

11.3.3. Özgün Baskı Resim Çalışmaları

11.3.3.1. Özgün baskı resim tekniklerini tanır.

11.3.3.2. Özgün baskı resim malzemelerini tanır.

11.3.3.3. Özgün baskı resim tekniklerini çalışmalarında uygular.

Okulun imkânları doğrultusunda ağaç baskı gibi geleneksel baskı tekniklerinin yanı sıra kolay biçimlendirilen çeşitli hazır malzemeler de kullanılabilir.

11.3.4. Renkli Resim Uygulamaları III

11.3.4.1. Akrilik boya resim tekniğinde kullanılan araç gereçleri tanır.

11.3.4.2. Çalışmalarında akrilik boya tekniğini uygular.

11.3.4.3. Akrilik boya tekniği ile geleneksel Türk minyatür sanatının renk ve biçim özelliklerinden yararlanarak özgün çalışmalar yapar.

12. SINIF ÖĞRENME ALANI, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

12.1. SANAT ELEŞTRİSİ VE ESTETİK

12.1.1. Çağdaş Sanat (Günümüz Sanatı)

12.1.1.1. Postmodern sanatın genel özelliklerini açıklar.

Postmodern sanat ve modern sanat arasındaki farkların incelenmesi sağlanır.

12.1.1.2. Modern ve postmodern dönem sanatsal çalışmalar ve sanatçılar hakkında bilgi sahibi olur.

a) Bienaller (İstanbul Bienali)

b) Batı sanatından Marcel Duchamp, Anish Kapoor (Postmodern) ve Paul Cezanne, Richard Serra'nın (Modern); Türk Sanatından Burhan Doğançay (Postmodern) ve Nurullah Berk (Modern) vb. eserleri tanıtılarak ait oldukları dönemin (anlayış) özellikleri üzerinde durulur.

12.1.1.3. Günümüz sanatını teknolojik gelişmeler doğrultusunda değerlendirir.

12.2. KÜLTÜREL MİRAS

12.2.2. Müzelerde İnceleme ve Uygulama IV

12.2.2.1. Dünyaca ünlü müzeleri tanır.

12.2.2.2. Yurt dışındaki müzelerde bulunan kültürel mirasımız tanır.

Almanya'da bulunan İslam Eserleri Müzesi ve Bergama Müzesi vb.

12.2.2.3. Müze ve sanat galerilerinin kültürel bağların kurulmasındaki rolünü açıklar.

12.2.2.4. Müze ve sanat galerileri ile ilgili yazılı ve görsel kaynakları sergiler.

Öğrencilerin müze ve sanat galerileri ile ilgili araştırma yapmaları, elde ettikleri bilgilerden yararlanarak müze ve sanat galerilerini tanıtan web sayfası, broşür, okul gazetesi, poster ya da tanıtım sunumları oluşturmaları ve sunmaları sağlanır.

12.2.2.5. Sanal Müze ziyaretleri yapmaları sağlanır.

12.3. GÖRSEL SANATLARDA BİÇİMLENDİRME

12.3.1. Desen Çalışmaları IV

12.3.1.1. Çoklu figür çalışmaları yapar.

12.3.1.2. Kompozisyonlarında nesne mekân-figür ilişkisini kurar.

12.3.2. Karikatür Sanatı

12.3.2.1. Karikatürün özelliklerini açıklar.

Bişimsel özelliklerin yanı sıra ironi, hiciv kavramları üzerinde durulur.

12.3.2.2. Mizahın kültürümüzdeki yerini örneklerle açıklar.

12.3.2.3. Verilen bir konuyu mizah anlayışı içinde karikatürize eder.

12.3.3. Fotoğraf Sanatı

12.3.3.1. Fotoğrafın oluşum sürecini açıklar.

12.3.3.2. Tarihsel süreç içerisinde fotoğraf sanatında kullanılan araç gereç ve malzemeleri tanıır.

12.3.3.3. Fotoğraf sanatının ünlü ustalarını ve eserlerini tanıır.

Ara Güler, Şakir Eczacıbaşı, Sıtkı Fırat, Naciye Suman, Hannah Collins vb. fotoğraf sanatçıları ve eserleri tanıtılır.

12.3.3.4. Fotoğraf sanatı eserlerini sanatın öğeleri, ilkeleri ve içerik açısından analiz eder.

12.3.3.5. Kompozisyon kurallarını dikkate alarak fotoğraf çekimi yapar.

Öğrencinin ekonomik koşulları dikkate alınarak fotoğraf makinesi, tablet bilgisayar veya cep telefonu gibi teknolojik aletlerle fotoğraf çekimi yapması sağlanır. Dijital fotoğrafçılıkla ilgili açıklamalar yapılır.

12.3.4. Renkli Resim Uygulamaları IV

12.3.4.1. Soyut ve figüratif resmin farklarını açıklar.

12.3.4.2. Ebru tekniği ile soyut uygulamalar yapar.

Öğrencilerin ebru uygulaması yapmaları sağlanarak özellikle soyut ekspresyonizm ile ebru sanatının etkileşimi ve benzerlikleri vurgulanır.

12.3.5. Tekstil Tasarım

12.3.5.1. Yaşadığı çevreden tekstil tasarımına ait motifler gösterir.

12.3.5.2. Geleneksel Türk motiflerinden esinlenerek özgün tekstil tasarımları yapar.

12.3.6. Endüstri Ürünleri Tasarımı

12.3.6.1. Sanatsal tasarım ve endüstriyel tasarım arasındaki farkları açıklar.

12.3.6.2. Endüstri ürünleri tasarımının özelliklerini açıklar.

12.3.6.3. Endüstri ürünleri için özgün bir boyutlu tasarımlar yapar.

